

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

Budapest IV. megyeháztér 9. sz.

Amely a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak hétfőn érkezők fogadják el.

Kéziratok csak rendkívül esetben küldhetnek vissza.

Kiadó-hivatál:

Budapest IV. megyeháztér 9. sz.

Vodianer F. nyomóskönyv.

Előfizetési díj:

Változó postán vagy helyben házhoz hordva: Egy évre . . . . . 20.— Fél évre . . . . . 10.— Negyed évre . . . . . 5.— Egy hónapra 1.80

Egy szám 10 krajczár.

Hirdetési díj: 9 hasábos petitor egy-szeri hirdetésre 12 kr., többször 10 kr. Bélyeg díj mindig hirdetésért külön 30 kr. Nyitótér: öt hasábos sor 30 krajczár.

Azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése a múlt hó végével lejár, kérjük előfizetésük mielőbb megújítására, hogy a lap szétkülömbözés-fenakadás ne történjék.

Előfizetési feltételek

Egész évre . . . . . 20 frt. — kr. Fél évre . . . . . 10 frt. — kr. Negyed évre . . . . . 5 frt. — kr. Egy hónapra . . . . . 1 frt. 80 kr.

Az előfizetési pénzek és utalványok az „Egyetértés” kiadó hivatalának Vodianer nyomda megnevezésű 9. szám alá küldendők.

Budapest, április 5.

Hercules a válton — ez most a Tisza Kálmán szerepe. E napok határozni fognak egész pályája, politikai szereplésének egész erkölcsi értéke fölött. Most még jóvá tehet sokat abból a rosszból, melyet bünei által okozott, de tönkre is teheti magát önkre erkölcsi-ig, s az országunk roppant kárt tehet, ha a bankkérdés rossz megoldása által hosszú időre lehetlenné válik pénzügyünk javulása, ha a vámgűg elrontása által egy újabb tíz évi cyclusra marad mostani nyomorult állapotában nemzetgazdaságunk.

Tagadhatatlan, hogy ezt tenni hatalmában áll. Mert reméljük ugyan, hogy a kormánytárs többsége nem fog aláírni egy gyalázatos és nemzetgyűlöletű akta, de hát mi tűrés tagadás — biztosak benne nem vagyunk. Nem vagyunk pedig azért, mert látjuk azt a siralmas gyomláltságát, melynek fogva azt hiszik sokan, hogy ha Tisza visszalép, megáll a világ kerekének forgása; mert tudjuk, hogy a régi Deák-párt emberei annyira le vannak járva, hogy a Deák-párt maga is impossibilitásoknak tartja a kormányon valamennyi az ekként Tisza a nélkülözhetlenség szerepének tényleg fértékében van. Reméljük, hogy a közértelem befolyásai ismét egy becsületelő és romlásteljes alku előterjesztésére, de biztosak benne nem vagyunk, mert tagadhatatlanul meg van cétélyezve Magyarországon a közhangulat, anyagiában földhöz ragadt, és hozzá unatkozott, hitevesztett.

Roppant nagy azért a felelősség, mely e pillanatban Tisza Kálmán vállára nehezedik. Ha ő benne felébred a férfi büszkeség, a magasabb hivatás érzete: egy szárvára kerül s az ország olyan frontot csinál Bács felé, mely előtt sötét odujába menekül a kapzsi haszonlesés, mely nem gondolva egy birodalom léte-dekeivel továbbra is szeretne zsiarjani hízi azon országnak, — mely századok óta zsákmányo-
Nem is akarjuk még feladni a reményt, hogy Tisza nem fog aláírni egy romlásteljes és gyalázatos alkura. Igaz, hogy az előzőknek nem sok jónak várására jogosítanak. Tisza teljesen compromittálta állását, mint alkudozó fél, a bank és vámgűgben korábban tett nyilatkozataival. Ez azok szerint, a mit az alkudozások folyamáról eddig hallottunk, Bécsben már is hátrált újabb egy lépéssel akkor, midőn az osztrák részről kívánt sorrendet elfogadta. Az mit a magyar kormány a maga részéről mint követelés-programmot fölállított, távolról sem elég arra, hogy az ország érdekeinek megfeleljen; az ország érdeke semmi áron se adhatja alább a független nemzeti bank és külön vámterületnél. De hát még abból a sovány programmból is engedjen, melyet a kormány felállított? Miért engedett bele, hogy legelőbb a kultúrta tárgyaltsa? Ha fentartja magának a kormány esetleg — már azután „sajnálokozva” vagy nem sajnálkozva, egyre megy — a külön vámterület álláspontját, akkor a kultúrta rák nézve ezen esetleg behálltával közönys és így semmi esetre sem elsőrendű fontosságú kérdés, melynek az összes alkudozások alapja és kiindulási pontjánál szolgálni kell. De tudjuk is, hogy az osztrákok hallani sem akarnak a tarifa leszállításáról, mi a közös vámterület fenmaradása esetében a mi érdekünkben állna, ellenkezőleg emelni akarják s inkább eyebebeben tesznek kilitásba — persze csak delibászerűleg — concessiókat. Semmiemben sem várható kevésbé osztrák engedékenység mint épen e tárgyban s épen ott kezdjük az alkudozást, hol legkevésbé valószínűsével bir valami siker? Ez hátrálás, újabb tanúsítása a gyengeségnek. A kormányunk egyezkedési programja, az „Ellenőr”-féle négy pont, csak minimum lehet magának a kormány-nak szempontjából is, mert hiszen ott áll mint maximum az önmaga által is esetleg fentartott külön vámterület; és hát már a minimumból is engedjen s engedés legyen mindjárt az első lépés?

De hát mind a mellett nem akarunk lemondani a reményről, hát hiszen az alkudozások végén az egészen el lehet dobni mindentől, bármi lett legyen is előlegesen megállapított. Bizunk a vérszemét kapott osztrák fél makacságában, hogy még azt a sovány programot sem fogadja el, melyet beleterjesztettek, s bízunk Tisza Kálmán becsületéreté-
ben, hogy nyomorult színes eredménnyekkel nem fog akarni port hinteni a nemzet szemébe, inkább hazajöve infecta, hogy itt azután pártjárja, az országgyűlésre, a nemzetre appelláljon. S bízunk benne, hogy akkor majd észreveszi magát a nemzet, hogy a magyar kormányunk szilárd magatartása föl fogja villanyozni, hogy életre fogja kelteni az önzelmek ama csírát, melyek hitünk szerint nem veszték ki még, csak alsznak.

Es mag da kommen was da will — mondja az „Ellenőr.” Gut gebirll Löwe! Vannak pillanatok a nemzetek életében, melyekben csak a becsületérttel kérhetnek tanácsot ép úgy, mint az egyes ember. De hát nem is szűkség ez alkalommal, hogy tragicus oldalról vegyük a dolgot. Jöjjen bármi — mondja az „Ellenőr.” De hát voltaképpen mi jöhöt? miféle nyaktörő dolgok fordulhatnak itt elő? Mi nem akarunk többé lenni azok a jó bolondok, kik magukat századokon át rendszeresen szivattyuztatni engedték, elégedjenek be kedves osztrák szomszédaink az eddigivel; nem tehetjük többé az eddigi szíveséggel, mert azt követelik maguk, hogy tartsunk roppant haderőt, játszunk oly szerepet, melyet a birodalom helyzete megkíván, s ez nem tehetjük meg ha anyagilag nem gyarapodunk, ha nem szerezzük meg ennek nélkülözhetlen eszközeit, önálló pénzügyet és ipart. És hát ugyan miképen fogának rajtuk segíteni ők, ha azzal az ajánlattal lepnek meg őket: tehát jól van! csináljátok ti a dolgot, önként gyáságotok alá helyezzük magunkat, rangirozatoztok bennünket! Én azt hiszem, hogy visszaautasítanak az így ajánlatot, nehogy erőszakosan vinnék keresztül — a hotnak különben is két vége lévén — azt a tréfiás projectumot, melyet egykor Bácsben emlegettek, hogy t. i. Magyarországot contumaci-
Hanem hogy Bécsben működő kormányférfiaiinkhoz visszatérjünk: ha valaha, bizonyára e percben nem készlet szölnai ellenzéki indulat. Nem bírjuk megemészteni azt a fájdalomt, melyet a balközép elvtagadással nekünk okozott, mert erős hitünk most is, hogy ha nem tette volna le a közigyel ellenzék zászlaját, most már egy küssé másként állana a nemzet ügye. De e pillanatban nagy nemzeti érdekek forgognak körül, a tényleges megoldás stadiumában. Teljesen hasonló a mostani az 1866—7-ki egyezkedés korszakához. Epochális napokat élünk, Damocles kardja csüg hazánk fölött. A mi függőben van, az nem pártügy, hanem a szónak legteljesebb és komolyabb értelmében nemzeti ügy; solidaritásba akarjuk tenni magunkat minden párttal mindenkivel, a ki hazafi s támaszául akarunk szolgálni kormányférfiaiinknak mindaddig, a mig híven becsületesen szilárdan képviseljük a haza érdekeit. A római nép azt kiáltotta Pio nono-nak, midőn új pápa korában a szabadság barátjának kezdette mutatni magát: Coraggio santo padre! Azt kiáltjuk mi is Bécsben levő férfiaiunknak: bátorság! szilárdaság! Ne engedjük magukat sem szép szavak, sem álnokság, sem arcátlanaság által behálózni vagy megzavartatni. Nem „eredményt minden áron” vár tőlük a haza, sőt miután ismerjük a körülményeket, az lesz a legjobb eredmény, ha visszautasítják az osztrák követel-ményeket s haza jönek re infecta. S ez lesz rájuk néve is a legcélszerűbb mód, hogy ki-meneküljenek abból a zsákutcából, melybe vi-gyázatlan s tulengedekeny nyilatkozataik által jutottak. **Mocsáry Lajos.**

A bécsi tárgyalásokról.

A „P. Lloyd”-nak távirják: Bécs, apr. 5. A tegnapi tartott minisztertanácsban befejeztetett a közös költségvetés tárgyalása, hogy hogy ma megtörténik a végleges megállapítás ö felségének elnökelelt. — Ugyan e távirat arra is figyelmeztet, hogy a könyomtatási lapok tudósítási az eddigi kereskedelmi-politikai tárgyalásokról nagyon rózsás színezetűek, eddig még semmi irányban sem történt hátraztatás. — A „Pest. Corr.”-nek ezzel ellenkezőleg távirják: Bécs, apr. 5. Tegnapi csak a külügyi, közös pénzügyi és tengerészeti előirányzatok állapították meg, a hadügyi költségvetés tárgyalása csak megkezdett; ezért ma a 6 órákor folytatottat a közös minisztertanács elnökélelt Andrássy elnökelelt.

A „Hon”-nak távirják: Bécs, apr. 4. A vámtételek ügyében tegnapi és ma osztrák részről Chlumetzky és Bazant, magyar részről Simonyi és Matkovics tárgyalgáltak a tételeket; közlekedés azonban a tételekben kevés történt; pénteken a g y a p y s g y a p o t k e l m é k technikai beosztása iránt tanácskozás tartatik, melyre Budapestrol szakértők hivattak meg. (Hír szerint Brüll Miksa, Deutsch Sámuel, Messinger I. és Pollak Vilmos). A f o g y a s z t á s t á d ó kérdése még eddig elő nem került. Az osztrák nemzeti bank igazgatósága a múlt napi pouparlerik alkalmával teremtett meg a Széll-nek, mely a föltételeket tartalmazza, melyek mellett a nemzeti bank a magyar bank ügy megoldására vállalkoznék. Széll most foglalkozik az ajánlat megvizsgálásával. — Ma a közös költségvetés tárgyalott s holnap is es folytatattik; ezért, s a szakértők bejárásáért holnap a vámgűgben nem lesz alkudozás.

A közös budget tárgyalásában Bécsből távirják 4-éről a „Pester Correspondenz”-nek: Ma

Andrássy elnökelelt alatt miniszteri értekezlet volt, a melyen részt vett mindkét miniszterelnök s pénzügyminiszter. Ezek rögtön kijelenték, hogy ok nem zárkóznak el a monarchia biztonlétének s védeltségének tekinteti elől, de nem menekülhetnek a pénzügyi helyzet kényszerítő hatalma alá. — A külügyi budget s a közös pénzügyi rovatára gyorsan elintéztetett, mert az első, daczára az olasz nagykövetség emelt szükségleteinek, egészen nem tartalmaz túlkövetelést, az utóbbi pedig csak néhány kikerülhetlen nyugdíjbeli kiadási szaporulattal lép föl. — Körülményes élénk vitát kellett azonban a hadügyi budget, mely egy rendes, mint rendkívüli kiadásai közt jelentékeny kiadási többlet tartalmaz. A pénzügyminiszterek tételről tételre küzdtek, hogy az utolsó budget tételénel több ne szavaztassék meg s így az öt és fél órával tovább tartó miniszteri értekezlet sem fejezette be az ügyet, hanem holnap újból értekezlet lesz. Holnapután fog a király elnökelelt a budget végleg megállapítani. — Tisza egy felszólalására — magyar állampolgárokra a külügyi szolgálatban való megfelelő alkalmazása iránt — Andrássy megnyugtatólag válaszolt.

Egyről-másról.

A hidegvérű angol szertartásos lelkületét po-gány módon habortogtatja az a fránya czim, melyet Victoria királynőre aggatott Disraeli urnak csecsebecsk után kapkodó hiu és türes tory-politikája. Hiába, az angol megörzö kiittün éreket az alkotmányosságunk még legarányosabb formalitásai körül s ha nem nyve szerint vannak a dolgok, legyen bár a tárgy egy paróka, mely a speaker feje-lében komikusodik, vagy pedig egy titulus sine vitulo, mely „ö felsége királyi házának ékességét van hivatva képezni,” mégis forrongása jó fejlette a józan közvélemény.

Az egészséges vérkeringés népe nem tartja méltóságán alulnak egy czim felett világra szóló meeting-lárnát csapni, daczára, hogy a megszorult kormányvezér ötlete az orosz terjeszkedés ellen-ben madárjisztot víz gyanánt tömte ki az indiai gyarmat ültetvényei és kereskedelme védelmére a császári czimet.

Hogy a manóba is tudnak annyit sokat disputálni oly világhírű phlegma mellett afféle apróság-gon, mikor a nagyszájú hősiesség alkotmányos mintanépe a kontinens egy darab földjén, mely geografiailag „magyar” nevezet kapott, valószá-gal pedig valami összehozott birodalomfélének Csiszthániaja, oly siket fajt módjára hallgat, mintha egyéb baja sem akadna minthogy kevés a vágott dohánya.

Hét szilvafájának árnyékából nézi a legnagyobb és legelőbregőbb eseményeket lefolyni, akár csak egy megfűstölt beszirozott bunda, mikor kérésében azon gondolkozik a juhász, hogyan lehet nem gondolkozni. Minek is erőtelmet meg magát ázsiai lustasá-ga? Gondolkozzék helyette a kormány, elég nagy feje van hozzá. Már ö csak bizony nem négyülése-zik, nem kérvényez monstre alakban, mert még ki találana esni a világ feneké. Értzi egy lébe-korba, hogy labanczul pereg a kormányzás országba, de hát hadd forogion az ország keserű levében, mig a Vé-letlen, ez az ezredéves honmetto nem áll elő újra egy Noe bárkával az erkölcsi, pénzügyi és gazdasági vízözön ama fokán, midőn negyven könyökkel haladja túl közügyeinek legjobban kimagasló pontjait a létfenyegető ár.

Az tán szerelmestes atyám még ráfogják e nem-zetre, hogy van keblében tűz, ha mindjárt Griás füstgomolya ottól lángyelvű szalmatűz is. De-hogy van, dehogyan van! Volt egykor a golyáfszék haz kuzkjában kéménykormozó meleg, most már ennek lángját is előtá — Tisza.

Soha annyit szemrehányást egy czafrangért, mint az angolok; négyüléseiken parlamentükben és lapjalkban üldözik gunnyal, érvvel, csipkedéssel, neveléssel a kormányt. A vontosövű agyukat helyettesítő cilyapok vezércikk-bombáitól, a többi komoly irányú lapok kartácsortüzéig és innen le a „Punch”-csal élőkön a többi elcsoked és nem el-cseskedő lapokig, mind különböző variációban szól hozzá a „nagytfontosságú” czimkeréslethez.

„Ennyi spectaculum és oly veszett zaj purt omelette,” — gondolja magában kedres honfár-társam Albion levegőjének ködösebb phlegmaja, s nem adná száz forintért, hogy lazzaroni kényelmét semmiféle izgalmas kérdés nem hozhatja ki sodrá-ból. Nem bíz a!

Ki törődnek a bankügy és vámgűg egész jöv-önkre kiható érdekeivel. Immel-ámmal végigjár itt is ott is a tisztelt polgártársak kezén egy-egy alá-írási i, az kanyarítja nevét, ha nem resteli, s aztán punctum pausa, Streisand drauf.

Es ezek még a nemzet köteletségűdo jara. Mert vannak ám a tulnyomó nemzetem emberei megzámálhatlan sokaságban, a kiknek lahári ha-zafisága még a keresztvonás, vagy név alafirkaútas vagy munkáját is resteli, legelőbb sohajit olykor-olykor a hazáért: ai! ai!

sán. Dobra üt és nevelésség tesz minden nagyuri szépség és különczseget, melynek egyik, de nem a legnagyobb oldala, hogy felséges kacsóval hagyja a nagyvezír arczán az öt ujnyi mintázatot, ha valamely előterjesztés nem nyeri meg tetszését. Kife-csegték az indiserct tuskok az is, hány tojáslót zá-pult meg a padisah agya.

Midőn az e fajta csvegesszerű leleplezésekből kifogytak, sőt a béke szentélyéből is kikoptott lelem-nyességök, áttértek udvartartásának költséges berendezésére. Szídták azt. Ez idő szerint már a képes heti lapok „ve-gyes”-ének pikáns részeit alkotják az udvartartási adatok. Elmondják a többi közt, hogy a padisah palotájának első tisztje, ki a föfelügyeletet viszi, 333,500 frank fizetésben részesül. Ez még magában száraz, jó tehát utána a füszeres mártás a következ-
„A palota első tisztje alatt állanak a kamará-sok, kik azonban a török udvarnál szolgáló ügyeket végeznek és minden nagyuri szépségnek alá vannak vetve; ittük verik őket akár a két fenekü dobot. Megtörtént, hogy ennek az ingallérs szabályellen-sen kiállt kábátja hajtokája alul, ezt azonnal el-csapták és azonnali rendelet adottok ki, hogy ezentel a kamarásoknak egyáltalán nem szabad inget vi-selniök. Egy másik ily kamarást az udvari zenekar-ba osztottak be büntetésül; jeleleg öt ilyen van; s ezek összesen 30,500 frank jövedelmet hoznak. A szultán kabinetrodája kerül 348,400 frankba. A belső terem fölötti fényelőlet felemézt 37,260 frankot és a mellett semmi rend sincs a palotában; az ajtók, ablakok nem záródunk és a mesés fényűzés melletti is minden butor rozogant. Az udvarnak van csillagosa is, ki 13,800 frankért örökke a csillagos ég titkát kutatja és kit mindig megkérdeneznek, va-lahányszor a szultán rosszul érzi magát. A szultán noha egyszerűen öltözködik, mégis ruhára évenként 129,720 frankot költ. A nagyur borbélyának évi díja 5520 frankban van megállapítva. A szultán korszakált visel, és hájást rövidre nyirattja. Az ud-vari borbélynak költségesége van téve, hogy munká-ja közben egy buklot se hallasson, a mi egy bor-bélynek, ha mindjárt török is, nem kis tartózkodá-sára kerül. A szultán könyhájában évenként 110,860 frank árut kotyasztanak el; ebbe nincs befelöglá-lva a kavé, mely a török civillistába 91,080 frank-
Már hogy az osztrások által nyitott se-gély meg fogja érdemelni ezen elvevészt: azt ama óhajta várt fordulat mutatja meg . . . Lesznek, kik 60—80%-os teher mellett is képe-sék átszadni vagy átugrani a még hátralevő 5—6 hónapitól, a mikor talán eljön meg-mentésükre a kielégítőbb termés. Lesz-nék kik megadhatják a kölcsönvett két-három szak forintra a negyedik század. De na-gyon sokan lesznek, kiket épen eme ne-gy-e-dik század miatt kénytelenítettnek ismét me-g-hosszabítani azaz 60—80%-kal ismét megnehézteni az eddigi terhet s kénytelenít-tenk végre vonó-jószágaitól vagy egész birto-kultól megválni, holott évenként 8—10%-kot könnyedén elviselhettek volna 20—30 évre terjedő részletes tóketörlesztés mellett.

denik 3—4. év „háborus”-év” volt, s épen most nagyon sokan kezdenek foglalkozni a háborus szellem élesztésével — ide érte t. i. azon dip-lomatákat s más tényezőket is, kik majdnem hivatalosan oly erővel „támogatják” a béke-szo-lópát, hogy az épen eme hivatal támogatás miatt dölhöt el.

Tény, hogy az európai nagyhatalmak bé-keje hadiállbon áll; vagyis egy complicit egyensúlyási rendszer vagy gépezet, melynek karjain ahány hatalom, annyir mérleg van, s mindenik hatalom minden államerőt belehod eme mérlegbe, hogy a vele kapcsolatban levő-
Ely eshetőségekre gondolva — nem lehet-
len az, hogy a teljes értékű zálogpapirok ke-
lete is alantas 80 vagy talán még kevesb szá-
zalek leend — egy ideig: miszerint 8—10
százalékba kerülhet, ha t. i. valamely európai
zavar keletkeznék a legjobb intézetek által
nyitott kölcsönpénz is. De gondoljuk meg
csak: minó állapot lenne az, ha árvíz vagy
más elemi csapás után, hárny közepette szá-
ezernyi vagy több kisbirtokos család ma-
radna minden támogatás nélkül?!

Erre elmondhatjuk, hogy „nem jó az ör-
dögöt a falra festeni.” — Nem analízáljuk te-
hát eshetőségek helyzetünket. Szorítkozunk
csupán a jelenlegi viszonyokra. Előre baj-
ban, vesélyben él kisbirtokosaink nagy része
már is, — hogy eme vesélyre felhívjuk a
nagy közönség, a kormány és törvényhozás
figyelmét.

Hitelt tekintetében legnagyobb baj ugyan-
is az, hogy ezen osztály tagjai nem támo-
gathatják egymást, mert nincs a hazá-
ban oly hitelezési alak, mely a kölcsö-
nös támogatás eszméjét kellően létesítve
volna. Nem nevezhetjük helyes hitelkeret-
nek a váltó-kibocsátás jogát sem, mert bár itt
már rendszeren 3 ember áll együttesen — a köl-
csönös támogatás mérve még nem olyan, hogy
kellő sikert hozhata.

Három-három kisbirtokos összevéve is
csak megannyi kisbirtokos, kiknek hitele
nagy számmal nem, 1000 frta is aligha ter-
jedhet. És birtokos, ki földjéből egy éven
át él, ha a befektetett tőkének csak 15—20
százalékát nyeri vissza. Ennyi törlesztés pe-
dig mai világban egy nagy pénzintézet sem ér-
helti be, jelen szerkezete mellett; nem is bibé-
lődhetik hosszú tartamú apró kölcsönökkel,
mert hisz ekkor forgalma csak egy fél, egy harm-
ad, egy negyed résznyi lehetne mint mennyi
most, holott mindeniknek főczélya (a jelen szer-
vezet mellett) az, hogy tőkét minél több-
ször fordítsa meg, minél nagyobb nyere-
ményt eredményezzen.

Valljuk meg, hogy törvényeink ez ideig a
helyt hogy a fizetésképeség emeléséről, a pon-
tos fizetés eszközöiről gondoskodtak volna,
minden gondjukat csak a tartó g y o r s
szigorú behajtására fordították. Ki-
terjesztették most már a váltóképeséget a
nökre is. De pénzforrásunk országos jegy-
bankunk nincs. Sőt még hitelforrás-
aink sincsenek, kivált a kisbirtokosok ré-
szére, kiknek nál viszonyok közt t o m e g e s e n
kell fellépniök (központi organumjuktól),
hogy sikeresen szereplhessenek akár a bel-
földön akár a külföldi pénzpiaczokon: mert kü-
lföldben létezések lesz végeszülnek kiteve s
eluszult velők a „nemzet zóme” — a birto-
kospolgár- és bérlő- (farmer) osztály, melynek
különben is hiányában vagyunk.

Tömegesen, egymást támogatva kell fel-
lépniök a kisbirtokosoknak, hogy az egyesek
kellő hitelforráshoz jussanak: tömegesen kell
megjelenniök a kisbirtokosok értékpapíriajnak
tözsdejének, vagy a külföldi pénzpiaczokon,
hogy a tömeges adásvesztés szokott keres-
kedelem ne „gázolhasson bennük” mint vala-
mely pocsolyában, ne lökhesse félre az egye-
seket mint valamely alkalmatlan rögöt, hanem
egy tenger s hegyesorpttá nóv vidéket
lásson maga előtt, melyeknek örömet tesz jó
szólókatokat, mert szolgálatainak kelő
jutalmazását remélheti.

Bár gabonakereskedésünk az állatok
adásvesztés is oda szervezkedett volna már,
hol-azt Európa művelébb államaiban láthatjuk,
t. i. hogy ne kellene mindenik kisbirtokosnak
külön-külön piaczára járnia 10—12 mázsnai
buzajvály, egy-két darab sertésével vagy egy
egy borjuval, hanem mindezeket t o m e g e s e n
b o c s á t a t n á k f o r g a l o m b a közraktárak
vagy oly ágnökségek utján, melyek az egye-
seke adásvesztés csekély díj mellett közvetítik.
Ily ágnökségek a közraktárból, s az adás
vételt bejelentet tárgyakból a tömeges adás-
vévesztés szokott kereskedő uraknak minden
órában rendelkezésük alá bocsátanak 5—6
ezer mázsa gabonát, akár egy pár ezer mázsa

A kisbirtokosok helyzete.

Tény, hogy a kisbirtokosok helyzete ott
is, hol az árvíz kárt nem tett, ott is, hol jó ter-
messé mutatkozik egy rész a pénz, másrészt
az éllelmi szerek hiánya miatt oly vég-
letekhez jutott, hol jelenleg segélyt csak
az osztrások nyújtanak. Ha valahára a kis-
birtokosok földhitelezéte szervezve s kellő-
leg támogatva és dotálva lenne, ha működését
már megkezdhetné: ez nyújthatna segélyt
ezzer meg ezer családnak azon időközre,
amely után a természet törvényei szerint is
jobb időknek, jobb termésnek, jobb
viszonyoknak kell jönniök.

Már hogy az osztrások által nyitott se-
gély meg fogja érdemelni ezen elvevészt: azt
ama óhajta várt fordulat mutatja meg . . .
Lesznek, kik 60—80%-os teher mellett is képe-
sék átszadni vagy átugrani a még hátralevő
5—6 hónapitól, a mikor talán eljön meg-
mentésükre a kielégítőbb termés. Lesz-
nák kik megadhatják a kölcsönvett két-három
szak forintra a negyedik század. De na-
gyon sokan lesznek, kiket épen eme ne-
gy-e-dik század miatt kénytelenítettnek ismét me-
ghosszabítani azaz 60—80%-kal ismét meg-
nehézteni az eddigi terhet s kénytelenít-
tenk végre vonó-jószágaitól vagy egész birto-
kultól megválni, holott évenként 8—10%-kot
könnyedén elviselhettek volna 20—30 évre
terjedő részletes tóketörlesztés mellett.

Azért mondjuk 8—10 százaléknak az in-
tézetek által nyújtható segélyt, mert eszünkbe
jutott, hogy a hálvtelnek nevezett Európában a
történelem eddigi tanulságai szerint majd min-

Gavobsky

külön-külön 673 forint 71 kr folyt be. Ezen fényes eredményt mindkét testülettel ezen jótékony eladások létrehozása Adler Antalné urnának tartozik a legnagyobb köszönettel, továbbá Sonthal Adolf szimuláns urnak, ki a jótékony cél tekintetéből minden tiszteletjével járult hozzá szerényen.

A legközelebbi egyetem tanfolyamának az 50-es bizottság határozata folytán 1877-ben Kolosvárt tartatik meg.

A nagy kir. honvédség számára szükséges pénztárladák és podgyaszlatok szállítása iránt kiírt pályázatra — daczára a rövid határidőnek — mégis nyolc ajánlat érkezett be. A napokban közzétett hírek szerint a pályázati iratok felbontásánál kétszázötven nem is mindig az illető rovatban tettétek a hivatalos lapban közlése, a miniszter a hiba kúpihatósága végett vizsgálatot rendelt el, mikor is kisért, hogy a késeledek egy hivatalnok hangy eljárása miatt történt, ki a hirdetéses írókatól hivatkozta, az illető hivatalnok ellen fegyelmi vizsgálat indítottat s a pályázat, illetőleg ajánlati hirdetmény meghosszabbított határidővel újra ki fog tüzetni. Helyesen van!

A gyermeknevelőhelyeket állás-jótékonykának némi feltüntetése czéljából közérdekűnek vélem közölni a következő statisztikai adatokat, 1876. évi január hóban 1252 február hóban 115, márczius hóban 125-re főlemekdelt az apolt gyermekek háza létszáma, az eddig elért legmagasabb napi létszám 125-re ment jelenleg 11 gyermek naponta. 10 szülők, rokonok, gyámok, 15 jótékony 85 hatóságok költségen ápolják. Budapest, 1876. évi apríl 2-án. Halász Dezső, az egyet. jelezője.

Az izraelita kézműves földmívelési egylet újonnan alakított választmánya tegnap tartá első ülését, Schönberg Armin elnöklet alatt. Mindenekelőtt a tisztviselőket választotta meg, másodolok lett Barnay Ignác, gondnok Steiner M. L. pénztárnok Bloch M. — Az egyelet most tíz évtől 5000 frtos ösztöndíjat alapított önkénteskedők számára, a kik földmívelési pályán tíz év alatt magukat teljesen kiképezték s hűt földmívelő gazdálkodókhoz kiadtak. Tíz fut és ezébből gazdálkodókhoz kiadtak. Kétszáz köztük kitöltve a szükséges időt, kikaptak az ösztöndíjat, a tízedik most fordult a választmányhoz érte. Bár a szükséges 10 évtől kitöltve, a földmívelésben is teljesen jártas, a bizottság még sem adta ki neki az ötszáz forint díjat, mit meg nem a maga gazdája.

Vasuti tanfolyam. Folyó hó 3-án tartattak meg a kereskedelmi akademián fennálló vasuti tanfolyam záróvizsgát, mely alkalmával a kormány képviselő Weiss Vilmos főfelügyelő ur, a szép számmal egybegyűlt vendégek, több vasut igazgatója és az igazgatók kiküldöttjei meggyőződésével megbizott érdemes igazgatója a kereskedelmi akademián Lewin Jakab ur, mint a működő tanárok Luitner Ignác, Kelleny Károly, Takats Antal és Szűcs Emil urak értekl, mert a hallgatók felelete s írásbeli dolgozatai az összes jelenlévőket teljesen kielégítették, mely eredmény után kiadottak, hogy a vasutat megérte saját érdeküket, a sikeresen végzett fiatal emberek alkalmazása által egy tanfolyamot mint a végzett hallgatókat erkölcsi támogatassak.

Európa térképé Magyarországhoz képest. Megütözéssel szemléltek tegnap Rátz M. könyvkereskedő kirakatában egy Dr. Peterzen A. által Gothában 1874-ben nyomtatott új térképet, mely Európát Magyarország nélkül ábrázolja s melyben csak Ausztria van megjelölve. Hogy nevezett térkép valamint tanítványaink egyikébe be ne lopózhassék: ajánljuk az a közoktatási m. k. miniszter ur figyelmébe.

Verekedés katonákkal. Tegnap a kétszáz órában a ker-pesuti „Humuszi” korcsmában az ottani pinczerek és katonák között verekedés keletkezett. A lármára oda érkezett rendbiztos a harczkai ördögökkel támadtak meg s ruhát letétek. Majd az összesereglett nép kiáltására előjött nagyobb rendőri segély elől futni kezdtek, de egyiket a nemzeti színház előtt álló lovas rendőr utólrta s elfogva a katonai őrségnak adatta át. — Mily szép az a „katonai fejelem!”

Egy Garambótzsáms Parisban a „Grand Hotel”-ben közelebb mintegy 7-800 néző jelenléteben a világ két legnagyobb billiard-játékos, Wignaux Toulouseból és Sexton Vilmos New-Yorkból játszott egy carambol-partit. A játék 600 pontig ment. Nagy fogadások történtek az alkalomról egy az egyik, mint a másik mellett, melyek értéke 50,000 frank erejéig felment. A játék nagy érdeklődéssel kísérve hárjog és fél óra hosszat elhúzódott. A vége Wignaux győzelmére lett ellenfelek 408. pontja ellenében. Az érdeklődés perze lejött végig meg nem szűnt s mikor Wignaux a partit megnyerte, természetesen a világ legelső kékszártyájának proklamáltoit.

Leár Fanni, ki az orosz uralkodóhoz egyik tagjával folytatott szerelmi viszonyáról oly szépséges leírásokat tett, legutóbb „Rómában” közzét. Nicotera, az új olasz helygöminiszter azonban meghagyta neki, hogy 24 óra befolyása alatt távozzék Rómából. A rendeletet csak nagy nehezen lehetett keresztülvinni, mert Leár Fanny eleinte sohgy sem akart engedelmkedni. Hosszas alkudozásokat folytattak vele, melyeket nagyon bajos volna reprodukálni. M. hó 29-én a rendőrfőnök maga kísérte az indóházhoz, és ott jegyzet váltott neki Münchenbe. Közvetlen fejében Leár Fanny megígérte neki, hogy egy francia lapban közlé fogja tenni, milyen kalandjai voltak Olaszországban és mily méltatlanul hánt vele az olasz kormány.

Rendőri hírek. Tegnap déleán az általános hűltészet tulajdonát képező gőzmalomban Void János gyári munkás egyik gőzokán tisztogatóval foglalkozott, Kresz Lipót gépész pedig jöhetett volna, hogy Void a kazánban van, a forró gőz utána abba hacsátotta, mi által Void annyira elfordult, hogy eszméletlenül állapotban szállították a köz levelelges barátok kórházába. — Kresz Lipót ellen a vizsgálat megindított. — V. Maria mosónó előt gyanusnak tünt fel tegnapelőtt Zetelmayer Erzsébet eszedője hírtelen hűltésége, miért is szűsödött hivátván az constatálta, hogy azelőtt a nyolc-négy órával gyermekét szült. A rendőri nyomozások kiderített, hogy Zetelmayer Erzsébet új szülött gyermekét megfogotta, s rongyokba takarva — mig azt észrevétlenül elcsatolta, — a konyhában elrejtette. O azt állítja ugyan hogy a putaszékes észrevétlenül s a gyermek oha hacsátott volna s hogy ott még életjelet adott, homént azt csak mint hüllat vette ki. Ezen állítás azonban semmi valószínűséggel sem bír, mert ezen munkára sem erje sem ideje nem volt. Zetelmayer Erzsébet elfogtatott, s a szűs következtében beállt betegség miatt a barakkórházba szállított, felgyógyulása után pedig törvényték elég fog állítani.

Rövid hírek. Bocskón, Mármaros megyében roppant tüzev volt. Valaki felgyújtotta a korcsomáros lakását s a láng orvól harapozott tőve, hogy a vendégek, az erdőhivatal s még két ház porrá égett, a tiszai hid és vámbáz pedig nagy veszélyben forgott. — Kerülsön szomorú köz-

biztonsági állapot uralkodik. A lopások fel sem tűnnek már, de csaknem félv óra betörések s gyújtogatások folytatódnak. — K-ról 1 óra 15-ig tartó tegnap esti órákban egy szulancs lépett óra vásárlás ürügye alatt. Több darab ardt adatott magának, de kedve szerintit egyet sem talárván, elfávozt. Alig lépett ki az ajtón, midőn Krahlf fel-fedezte egy értékes óra lányát, miért is utána szaladt. A tolvaj ezt észrevéve, szinte szaladni kezdett, de a kigyó utcaiban egy egyes önkényes katonára által feltartóztatva, elfogtatott s miután a nála megtalálta óra tőve elvettét s rendőri által be-kísértetett. — Az ugynevezett „Zsidó-már” kedvező helye a zsebmetszőknek, homént több ízben volt alkalmunk ily nemű híreket közölni. Tegnap Guttmann nevi szegény hazalokolt loptak ott ki zsebéből 55 frtal telt tárczáját. Szegénynek nagy volt kétségbeesése, midőn több ócska ruhát összevásárolván, azt kifizetni akarta s felfedezte, hogy tárczája oldal zsebéből klopoltatt. — Csütörtök fölválról értesítettek, miként egy alig 19 éves ifjú azon okból, mert földes ura szácskójába, kibe az ifjú szerelmes volt, kegyelben más részlettel feltűnésből felakasztotta magát, azonban a mindenképpen meghalni akaró fiatal ember egy nála leve késsel gégejét metszette el mely sebnek következtében nemskára meg is halt.

Az orsz. nőképző egylet által rendezett sorsjátéknak húszára 1876. márczius 31-én a delelőtti órákban, hatóságí felügyelet mellett következő eredményvel tartogott meg:

Sorszám	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Sors	15827	39064	41 87	50702	73252	87598	2159	16171	39077	42 69	36779	73091	87655	2859	1890	31821	43236	57183	73912	8883
Sorszám	18901	32539	44 193	57171	73122	90468	3414	18901	32539	44 193	57171	73122	90468	3414	18901	32539	44 193	57171	73122	90468
Sorszám	19151	33163	46 176	59375	74595	91579	3812	19151	33163	46 176	59375	74595	91579	3812	19151	33163	46 176	59375	74595	91579
Sorszám	19273	33518	47 420	59676	75042	93333	4273	19273	33518	47 420	59676	75042	93333	4273	19273	33518	47 420	59676	75042	93333
Sorszám	19383	33816	48 504	60709	75741	95293	4523	19383	33816	48 504	60709	75741	95293	4523	19383	33816	48 504	60709	75741	95293
Sorszám	19424	34136	49 588	61753	76487	97279	4784	19424	34136	49 588	61753	76487	97279	4784	19424	34136	49 588	61753	76487	97279
Sorszám	19482	34482	50 672	62839	77215	99319	5045	19482	34482	50 672	62839	77215	99319	5045	19482	34482	50 672	62839	77215	99319
Sorszám	19540	34838	51 756	63925	78001	101369	5306	19540	34838	51 756	63925	78001	101369	5306	19540	34838	51 756	63925	78001	101369
Sorszám	19600	35204	52 840	65011	78847	103419	5567	19600	35204	52 840	65011	78847	103419	5567	19600	35204	52 840	65011	78847	103419
Sorszám	19660	35580	53 924	66107	79753	105469	5828	19660	35580	53 924	66107	79753	105469	5828	19660	35580	53 924	66107	79753	105469
Sorszám	19720	35966	54 108	67203	80719	107519	6089	19720	35966	54 108	67203	80719	107519	6089	19720	35966	54 108	67203	80719	107519
Sorszám	19780	36352	55 192	68309	81725	109569	6350	19780	36352	55 192	68309	81725	109569	6350	19780	36352	55 192	68309	81725	109569
Sorszám	19840	36738	56 276	69415	82731	111619	6611	19840	36738	56 276	69415	82731	111619	6611	19840	36738	56 276	69415	82731	111619
Sorszám	19900	37124	57 360	70521	83737	113669	6872	19900	37124	57 360	70521	83737	113669	6872	19900	37124	57 360	70521	83737	113669
Sorszám	19960	37510	58 444	71627	84743	115719	7133	19960	37510	58 444	71627	84743	115719	7133	19960	37510	58 444	71627	84743	115719
Sorszám	20020	37896	59 528	72733	85749	117769	7394	20020	37896	59 528	72733	85749	117769	7394	20020	37896	59 528	72733	85749	117769
Sorszám	20080	38282	60 612	73839	86755	119819	7655	20080	38282	60 612	73839	86755	119819	7655	20080	38282	60 612	73839	86755	119819
Sorszám	20140	38668	61 696	74945	87761	121869	7916	20140	38668	61 696	74945	87761	121869	7916	20140	38668	61 696	74945	87761	121869
Sorszám	20200	39054	62 780	76051	88767	123919	8177	20200	39054	62 780	76051	88767	123919	8177	20200	39054	62 780	76051	88767	123919
Sorszám	20260	39440	63 864	77157	89773	125969	8438	20260	39440	63 864	77157	89773	125969	8438	20260	39440	63 864	77157	89773	125969
Sorszám	20320	39826	64 948	78263	90779	128019	8699	20320	39826	64 948	78263	90779	128019	8699	20320	39826	64 948	78263	90779	128019
Sorszám	20380	40212	66 032	79369	91785	130069	8960	20380	40212	66 032	79369	91785	130069	8960	20380	40212	66 032	79369	91785	130069
Sorszám	20440	40598	67 116	80475	92791	132119	9221	20440	40598	67 116	80475	92791	132119	9221	20440	40598	67 116	80475	92791	132119
Sorszám	20500	40984	68 200	81581	93797	134169	9482	20500	40984	68 200	81581	93797	134169	9482	20500	40984	68 200	81581	93797	134169
Sorszám	20560	41370	69 284	82687	94803	136219	9743	20560	41370	69 284	82687	94803	136219	9743	20560	41370	69 284	82687	94803	136219
Sorszám	20620	41756	70 368	83793	95809	138269	10004	20620	41756	70 368	83793	95809	138269	10004	20620	41756	70 368	83793	95809	138269
Sorszám	20680	42142	71 452	84899	96815	140319	10265	20680	42142	71 452	84899	96815	140319	10265	20680	42142	71 452	84899	96815	140319
Sorszám	20740	42528	72 536	86005	97821	142369	10526	20740	42528	72 536	86005	97821	142369	10526	20740	42528	72 536	86005	97821	142369
Sorszám	20800	42914	73 620	87111	98827	144419	10787	20800	42914	73 620	87111	98827	144419	10787	20800	42914	73 620	87111	98827	144419
Sorszám	20860	43300	74 704	88217	99833	146469	11048	20860	43300	74 704	88217	99833	146469	11048	20860	43300	74 704	88217	99833	146469
Sorszám	20920	43686	75 788	89323	100839	148519	11309	20920	43686	75 788	89323	100839	148519	11309	20920	43686	75 788	89323	100839	148519
Sorszám	20980	44072	76 872	90429	101845	150569	11570	20980	44072	76 872	90429	101845	150569	11570	20980	44072	76 872	90429	101845	150569
Sorszám	21040	44458	77 956	91535	102851	152619	11831	21040	44458	77 956	91535	102851	152619	11831	21040	44458	77 956	91535	102851	152619
Sorszám	21100	44844	79 040	92641	103857	154669	12092	21100	44844	79 040	92641	103857	154669	12092	21100	44844	79 040	92641	103857	154669
Sorszám	21160	45230	80 124	93747	104863	156719	12353	21160	45230	80 124	93747	104863	156719	12353	21160	45230	80 124	93747	104863	156719
Sorszám	21220	45616	81 208	94853	105869	158769	12614	21220	45616	81 208	94853	105869	158769	12614	21220	45616	81 208	94853	105869	158769
Sorszám	21280	46002	82 292	95959	106875	160819	12875	21280	46002	82 292	95959	106875	160819	12875	21280	46002	82 292	95959	106875	160819
Sorszám	21340	46388	83 376	97065	107881	162869	13136	21340	46388	83 376	97065	107881	162869	13136	21340	46388	83 376	97065	107881	162869
Sorszám	21400	46774	84 460	98171	108887	164919	13397	21400	46774	84 460	98171	108887	164919	13397	21400	46774	84 460	98171	108887	164919
Sorszám	21460	47160	85 544	99277	109893	166969	13658	21460	47160	85 544	99277	109893	166969	13658	21460	47160	85 544	99277	109893	166969
Sorszám	21520	47546	86 628	100383	110899	169019	13919	21520	47546	86 628	100383	110899	169019	13919	21520	47546	86 628	100383	110899	169019
Sorszám	21580	47932	87 712	101489	111905	171069	14180	21580	47932	87 712	101489	1								

